

Αθήνα, 5/6/06

**ΚΟΙΝΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ
για την εξαφάνιση του Άλεξ**

Οι δραματικές εξελίξεις που συνδέονται με την εξαφάνιση του 11χρονου Άλεξ πρέπει να αποτελέσουν την αφορμή μιας πιο συστηματικής και ολοκληρωμένης προσέγγισης των προβλημάτων που απασχολούν τα παιδιά και τους νέους και νέες στη χώρα μας. Η συγκεκριμένη, τραγική περίπτωση -στο βαθμό που θα επιβεβαιωθεί από τη σχετική έρευνα- πιστεύουμε δεν είναι αντιπροσωπευτική της γενικότερης κατάστασης που χαρακτηρίζει τη χώρα μας, ωστόσο δεν παύει να είναι ένα ιδιαίτερα ανησυχητικό γεγονός, που δεν πρέπει επ' ουδενί να υποτιμήσουμε. Πέρα από την ακραία κατάληξη αυτού του περιστατικού υπάρχουν μια σειρά από προβληματικές καθημερινές καταστάσεις, και συχνά μικρά και σιωπηλά δράματα, που επισημαίνονται στο χώρο σχολείου και έξω από αυτόν.

Η άσκηση συστηματικής επιθετικής συμπεριφοράς από παιδιά και εφήβους σε βάρος παιδιών είναι ενδεικτική γενικότερων κοινωνικών προβλημάτων, που πρέπει επιτέλους να τα αξιολογήσουμε διαφορετικά. Πρέπει να δούμε πιο προσεκτικά τη σχέση που έχει η αύξηση των περιστατικών βίας με τις ποικίλες μορφές κοινωνικής και οικονομικής ανισότητας.

Η έλλειψη ανοχής στη διαφορετικότητα, που αφορά τόσο την εθνική και πολιτισμική προέλευση όσο και άλλα βασικά χαρακτηριστικά της προσωπικότητας και της συμπεριφοράς ενός παιδιού, είναι κάτι που καλλιεργείται ευρύτερα στην κοινωνία μας.

Τα μέσα μαζικής επικοινωνίας προβάλλουν κατά κόρον πρότυπα που διέπονται από βία και αντικοινωνική συμπεριφορά, η οποία μάλιστα συχνά εμφανίζεται ως επαινετή και επωφελής. Ακραία η περίπτωση τηλεοπτικών εκπομπών που καλλιεργούν συστηματικά την εύκολη «επιτυχία» και τη χυδαιότητα, ή το φόβο και την απέχθεια απέναντι στο διαφορετικό.

Πρέπει, ακόμη, να δούμε τις σοβαρές ευθύνες της εκπαιδευτικής πολιτικής που ασκείται στη χώρα μας, όπως και σε άλλες χώρες. Κυρίαρχη είναι η αντίληψη ότι πρώτη φροντίδα πρέπει να είναι η βελτίωση των επιδόσεων πάση θυσία, και έτσι ωθούνται τα παιδιά στην ανταγωνιστικότητα και στον ατομικισμό. Τα παιδιά που δεν ευνοούνται, για κοινωνικούς και προσωπικούς λόγους, σε αυτό το εξοντωτικό κινήγι της σχολικής επιτυχίας, εύκολα στιγματίζονται, απομονώνονται και περιθωριοποιούνται από τα τρυφερά τους χρόνια. Αν ταυτόχρονα είναι και παιδιά μεταναστών, ο στιγματισμός τους μπορεί να ενισχυθεί και από ρατσιστικές αντιλήψεις.

Καθώς η ένταξη των λεγόμενων «κακών» μαθητών στο σχολείο γίνεται προβληματική, αναζητούν αναγνώριση και ταυτότητα σε άλλες ομάδες, συνήθως περιθωριακές, που εύκολα εκδηλώνουν αντικοινωνική συμπεριφορά. Συχνά συμπεριφέρονται επιθετικά, με συστηματικό τρόπο, εναντίον των συμμαθητών τους που διαφέρουν. Τα τηλεοπτικά πρότυπα της βίας και του ανταγωνισμού δίνουν πολλές ευκαιρίες να οργανωθεί η επιθετικότητά τους ακόμη και με ακραίους τρόπους.

Και όμως, και σε αυτή την περίπτωση το σχολείο αποδεικνύεται ελάχιστα αποτελεσματικό στην αντιμετώπιση αυτής της παθογένειας. Η συνεργασία του με τους γονείς είναι συχνά είναι υποτυπώδης. Η στελέχωση του σχολείου με κατάλληλα εξειδικευμένο προσωπικό (ψυχολόγους, κοινωνικές υπηρεσίες κ.λπ.) είναι ανύπαρκτη. Η προετοιμασία των

εκπαιδευτικών – με ευθύνη της πολιτείας, πρέπει να το τονίσουμε αυτό– είναι τουλάχιστον ανεπαρκής.

Οι ελάχιστοι Συμβουλευτικοί Σταθμοί Νέων, που έχουν ιδρυθεί εδώ και μια δεκαπενταετία, στην πράξη υπολειτουργούν χωρίς την αναγκαία επιστημονική στελέχωση και σε κάθε περίπτωση δεν επαρκούν για να καλύψουν τις ανάγκες των παιδιών της χώρας. Απαιτείται η άμεση επέκταση του θεσμού σε όλη τη χώρα, η πλήρης στελέχωσή του με κατάλληλο επιστημονικό προσωπικό (ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς κ.λπ.) και η ανάπτυξη στενής συνεργασίας με τα σχολεία, ώστε να στηρίζουν αποτελεσματικά το έργο τους.

Θεωρούμε, τέλος, απαραίτητη την προώθηση ολοκληρωμένων καινοτομικών θεσμών για την αντιμετώπιση και την αντιστάθμιση των εκπαιδευτικών και κοινωνικών προβλημάτων μέσα και έξω από το σχολείο. Ένας τέτοιος θεσμός είναι οι Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας, που πρέπει να εφαρμοστούν άμεσα στις περιοχές που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα οξυμένα προβλήματα. Στόχος μας, γενικότερα, πρέπει να είναι η ενίσχυση μιας υγιούς και θετικής κοινωνικοποίησης και η προληπτική και έγκαιρη απενεργοποίηση των αρνητικών παραγόντων, και όχι ο στιγματισμός και η περιθωριοποίηση παιδιών. Ένα ελκυστικό σχολείο, που μορφώνει και κοινωνικοποιεί θετικά, δεν μπορεί να κάνει θαύματα σε ένα αρνητικό κοινωνικό περιβάλλον. Ωστόσο, μπορεί να αποτελέσει ανάχωμα στην άλογη βία και στα αρνητικά πρότυπα που συχνά προβάλλονται.

ΟΛΜΕ

Από τα Δ.Σ.

ΔΟΕ